

Bilag til skrivelse af 20. januar 1984 fra Mogens Glistrup.

Udtalelser af professor Anders Ølgaard i Berlingske Tidendes kronik 17. februar 1978

». . . samfundet har udviklet sig på en sådan måde, at en nyfortolkning af grundlovens § 30 må være et påtrængende problem. Mens man i gamle dage måske kunne hævde, at det var nødvendigt, at folketinget udøvede en »værdighedskontrol«, fordi vælgerne måske slet ikke var klar over, at der havde været rejst en sag mod et medlem, så er problemet i formiddagsbladenes tidsalder og ifølge den gængse opfattelse snarest det modsatte, nemlig at der snages for meget i politikernes privatliv. Så risikoen for, at offentligheden ikke skulle blive holdt tilstrækkeligt informeret, må vist siges at være minimal. Hvis man alligevel mener, at den stadig er der, kunne man jo, samtidig med at man ændrede praksis, f.eks. i folketingets forretningsorden, bestemme, at tingets formand skulle give folketinget – og dermed offentligheden – meddelelse om alle straffe, herunder bøder, som folketingsmedlemmer måtte blive idømt.

Hvis man havde en sådan praksis, ville man samtidig have et bedre ståsted med hensyn til et problem, som endnu ikke har været rejst i et konkret tilfælde, men som man ikke skal have megen fantasi for at kunne forestille sig, nemlig følgende:

Et medlem, der er blevet udelukket af folketinget, kan under alle omstændigheder opstilles ved det efterfølgende valg. Det hedder nemlig i valgloven, at selv om der fremkommer indsigelser eller endog beviser mod en kandidats valgbarhed, så kan valgbestyrelsen dog ikke undslå sig for at stille kandidaten til valg. Bliver den pågældende derefter valgt, vender sorteper tilbage til folketingets udvalg til valgs prøvelse.

Dette udvalg skal i så fald endnu en gang tage stilling til, om den pågældende er »værdig«. Ved denne stillingtagen antages det normalt, at en lang række forhold kan indgå i vurderingen, hvis udfald altså ikke på forhånd er givet.

Det vil føre for vidt at gå ind i alle de argumenter, der i denne forbindelse kan opstilles. Ud fra de ovenfor anførte ræsonnementer, herunder de nævnte habilitetsproblemer samt den øgede offentlighed om folketingsmedlemmernes private forhold, må det umiddelbart forekomme overordentlig betænkeligt, at et folketingsudvalg efter et valg skulle kunne tilsidesætte vælgerens dom med hensyn til, hvilke personer de ønsker indvalgt.

En sådan praksis vil desuden kunne føre til, at den mistillid til folketinget, som mange vælgere efter sigende har, vil kunne øges væsentligt. Tænk f.eks. på et tilfælde, hvor det rygtes – med rette eller forhåbentlig med urette – breder sig, at et bestemt parti efter et folketingsvalg skulle gøre sin støtte til en bestemt regering betinget af, at et bestemt medlem, der er blevet valgt, men hvis forhold er til »værdighedsundersøgelse«, faktisk bliver erklæret valgbar. Hvordan skulle en sådan historie i praksis kunne dementeres?

Ud fra sådanne synspunkter mener jeg, at det i hvert fald bør stå fast, at folketinget som altovervejende hovedregel ikke bør erklære et udelukket, men genvalgt, medlem for »uværdig«. Dette bør i hvert fald kun kunne ske, hvis der er tungtvejende grunde til at antage, at vælgerne ikke har ønsket den pågældende valgt, f.eks. fordi valget er sket i forbindelse med en partiliste, hvis rækkefølge ikke afspejler den faktiske stemmeafgivning. Men selv i en sådan situation vil det være betænkeligt, om folketinget tilsidesætter vælgerens dom. For i så fald går folketinget ind på vælgerens kompetenceområde.

Accepterer man dette synspunkt i forbindelse med genvalg, bliver det naturligt at vende tilbage til spørgsmålet om udelukkelse i lyset heraf, for så er konklusionen jo, at *udelukkelse under alle omstændigheder kun kan ske for resten af den pågældende valgperiode*. Man kan da enten fastholde den hidtidige praksis ud fra det synspunkt, at der ikke